

Asia: VN/12018/2022

YM: Asetus elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon myönnettävästä tuesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään. Pykäläkohtaiset kommentit pyydetään alla oleviin, pykäläkohtaisiin tekstikenttiin.

Suomen ympäristökeskus SYKE pitää ehdotettua asetusta hyvin tarpeellisena luontotyyppien sekä lajien elinympäristöjen ekologisen tilan parantamiseksi. Tilan parantamisen tarpeen ovat tuoneet selvästi esiin mm. uusimmat luontotyyppien ja lajien uhanalaisuusarvioinnit, ja SYKE on ehdottanut ennallistamisen ja luonnonhoidon kannusteita jo luonnonsuojelulainsäädännön arvioinnissa vuonna 2010. Helmi-elinympäristöohjelma on alkanut olennaisesti tehostaa luonnon tilan kohentamista, ja lausunnolla oleva asetusta on hyvä työväline ohjelman toteuttamiseen.

Luonnon tilan parantaminen vaatii pitkäjänteistä toimintaa, minkä vuoksi SYKE ehdottaa, että asetusta olisi voimassa ainakin Helmi-ohjelmakauden loppuun eli 2030 asti, vaikka asetusta jouduttaisiin mahdollisesti välillä muuttamaan EU:n valtioneuvoston päätösten vuoksi.

Asetuksen toteuttaminen lisää ELY-keskusten työtä ja tehtävät edellyttävät hyvää asiantuntemusta ja kokemusta luontotyyppien ja lajien ekologiasta sekä ennallistamis- ja luonnonhoitotoimenpiteiden vaikuttavuuden ja toteutettavuuden arvioinnista. ELY-keskusten ympäristövastuualueelle on tarpeen turvata työhön riittävät henkilöresurssit, joiden ei tulisi olla ainoastaan määräaikaisten ja vaihtuvien työntekijöiden varassa.

1 § Soveltamisala, ja sen perusteluita koskevat kommentit

-

2 § Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen, ja sen perusteluita koskevat kommentit

-

3 § Tuen muoto, ja sen perusteluista koskevat kommentit

-

4 § Tukihakemuksen sisältövaatimukset, ja sen perusteluista koskevat kommentit

Ennallistaminen ja luonnonhoito edellyttävät laadukasta ja asiantuntevaa suunnittelua, etenkin kun kyseessä ovat jo valmiiksi arvokkaat luontotyyppi- tai lajiesiintymät. ELY-keskuksen kokonaisharkinnassa on tarpeen ottaa huomioon mm. ekologiset vaikutukset, mahdolliset vaikutukset alueen ulkopuolelle sekä suunnitelman taloudellinen mielekkyys ja toteuttamisen onnistumisen realistisuus. Kohteilla, joilla on monenlaisia luontoarvoja (useita merkittäviä lajeja ja luontotyyppejä) sekä mahdollisesti myös kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja, on varmistettava riittävän monipuolinen asiantuntemus suunnittelussa.

Asetuksessa ja sen perusteluissa olisi tarpeen painottaa toimenpidesuunnitelman laatua sekä avata ELY-keskuksen roolia ja osuutta suunnitelman laadun varmistamisessa prosessin eri vaiheissa. Jos suunnitelma on puutteellinen, voidaanko se palauttaa uudelleen valmisteltavaksi? Jos tukea on haettu myös suunnitteluun, tarkistaako ja hyväksyykö ELY-keskus tuella tehdyn suunnitelman?

5 § Tuen myöntämisen edellytykset ja rajoitukset, ja sen perusteluista koskevat kommentit

On perusteltua, että tuen myöntämisen edellytyksenä on maanomistajan sitoutuminen kohteen säilyttämiseen tietyksi ajaksi. Asetuksessa ehdotettu viiden vuoden aika on kuitenkin tarpeettoman lyhyt suhteessa siihen aikaan, joka kuluu luontotyyppien tilan paranemiseen tehtyjen toimenpiteiden jälkeen. Kymmenen vuoden sitoutumisaika Kemeran ympäristötukisopimuksen tapaan olisi tavoitteiden saavuttamisen ja tuen kustannustehokkuuden kannalta parempi.

Asetuksen perusteluissa olisi hyvä selventää, voiko maanomistaja hyödyntää valtion tuella kunnostetun kohteen parantuneita luontoarvoja myöhemmin ekologisen kompensaation hyvityskohteena.

6 § Tukipäätös, ja sen perusteluista koskevat kommentit

-

Raunio Anne
Suomen ympäristökeskus SYKE